

Reményik Sándor-kiállítás Budapesten

Mindössze teremnyi a hely: mégis életmű-gazdag a Petőfi Irodalmi Múzeumban.

Reményik Sándor-kiállítás Budapesten

Mindössze teremnyi a hely: mégis életmű-gazdag a Petőfi Irodalmi Múzeumban. Ratzky Rita főigazgatónő forgatókönyve alapján rendezték be - templomtér-kialakítással; a főfalon feszület, alatta Reményik kéziratos versének másolata, A kereszt fogantatása: "A Szentlélek nagy fürgeteg köpenyben / Tovazúgott a Libanon felett / Zúgásában ezer fa reszketett, / Ordító erdőn ment harsogva át, / Csak egy fa értette meg a szavát - / Lehajlott óriási koronája: / Kereszt-sorsának szentelte magát." Alaphang ez ebben a néma koncertben, hogy hirdesse a költő hitvallását. Sokan írtak róla, 1940-ben Babits többek közt ezt: "Reményik Sándor (...) több mint erdélyi. Mondják, ő az, aki »Erdély legsajátosabb érzéseit« fejezte ki; de ezek a legsajátosabb erdélyi érzések akkor minden magyar érzései voltak. S ma is azok." Ma is - mondhatjuk a költő halála után hatvannégy esztendővel...

Méltó és igazságos a kamarakiállítás a költő születésének 115. esztendejében. Augusztus hónapban látta meg a napvilágot, jogásznak készült, de életét a költészetnek szentelte. "Nem a magunké vagyunk" - írta -, "vallani kell, örökké vallani". Magányos volt, közel állt szívéhez a soha el nem hagyott haza: Erdély tragédiája.

A látogató találkozik a kiállításon a diákkal (a Kolozsvári ev. ref. Kollégiumban 1907-1908-ban végzett), látja a térképet, amit a fiatalember Kolozsvár környékéről rajzolt: ez volt a világa, mint jelezte: Sándorország, beül a hófehér padokba, s ott kéziratosokat olvashat: "...jobb nekem, Uram, ez az alázat... nem kellenek csilláros termek." Az erdélyiség hűséges szolgája, papja, a hívő poéta minden korszakából olvasható-látható a kiállítás szentélyében dokumentum; templom és iskola sugallja az életmű jelzéseit fotókon, kötetekben, hol "Erdély harangoz, harangoz a mélyben." Egy árva levélre (a premontreiek platánjáról) ezt írta: 1924. Mint Kazinczy, aki fogsága idején Munkács várában az 1800. évet jegyezte préselt falevéltre. Kifejező jelképek élet és mulandóság közt a folyton új ágat termő fáról, amely a költészet, a szépség... Amíg a csendességben lélekmélyről szólítanak a Reményik-versek, emlékek közt felmerül egy sír a Petőfi Irodalmi Múzeum közelében emelkedő Egyetemi templom kriptájából: Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök nyughelye. A jó Pásztor - így nevezte egykori pártfogóját a protestáns-testvér poéta. S így ünnepelte a püspököt jubileumán - 1932-ben: "Elöttem így áll: mind a két Keze / Kis érempénzecskekkel van tele: / Lourdes-i szent Szűz és magyar Mária, / Kicsi Jézus és Isten nagy Fia. / Szentlélek-galamb, Töviskorona / És mindenütt az Anya, az Anya." A kiállítás felhívás is: kijelölni végre Reményik Sándor valódi helyét irodalmunkban, s kiadni egy várt könyvet.

Tóth Sándor